

[מפרש ואזיל דהיינו עולם הבא]:

בוא וראה, שלא כמידת הקדוש ברוך הוא מידת בשר ודם:

מידת בשר ודם: כשהוא מסית, הרי הוא מסית את חברו מדרכי חיים לדרכי מיתה, וכמו [דברים יג ו:]: "כי יסיתך אחיך בן אמך ... נלכה ונעבדה אלהים אחרים ..." —

והקדוש ברוך הוא: מסית את האדם מדרכי מיתה לדרכי חיים שילמד תורה, שנאמר "ואף הסיתך מפי צר", דהיינו: מגיהנם שפיה צר, כדי שיהא עשנה צבור

בתוכה, ולא יצא העשן לחוץ, כדי שידונו ק-א הרשעים הן באש והן בעשן.

ושמא תאמר: כשם שפיה של גיהנום צר, כך כולה צרה —

תלמוד לומר [ישעיה ל לג]: "כי ערוך מאתמול [יום שני לבריאת העולם שיש לו אתמול ואין לו שלשום] תפתה [גיהנום, שכל המתפתה ביצרו נופל שם], גם היא למלך הוכן, העמיק הרחיב [כיון שהעמיק הגיהנום הרי הוא מרחיב, שרק פיה צר], מדורתה אש ועצים הרבה, נשמת ה' כנחל גפרית בוערה בו".

ושמא תאמר: למלך — לתלמיד חכם — שפירש מן התורה לא הוכנה גיהנום —

תלמוד לומר בישעיה שם: "גם היא — הגיהנום — למלך הוכן".⁽¹⁾

"לא ימוש ספר התורה הזה מפיך, והגית בו יומם ולילה"; צא ובדוק [ומצא] שעה שאינה לא מן היום ולא מן הלילה, ולמוד בה חכמת יונת.

ופליגא — הך דרבי ישמעאל, הסובר: חובה ללמוד כל היום — אדרבי שמואל בר נחמני! דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונת:

פסוק זה — "לא ימוש ..." — אינו לא חובה ולא מצוה, אלא ברכה; כי:

ראה הקדוש ברוך הוא את יהושע, שדברי תורה חביבים עליו ביותר, שנאמר "ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל", לפיכך אמר לו הקדוש ברוך הוא:

יהושע! כל כך חביבין עליך דברי תורה, הריני לברכך ש"לא ימוש ספר התורה הזה מפיך".

תנא דבי רבי ישמעאל:

דברי תורה לא יהו עליך חובה, כאדם שיש לו חוב, ואומר "מתי אפרענו ואיפטר", כך לא יאמר אדם "אשנה פרק אחד, ואיפטר", ומשום שאי אתה רשאי לפטור עצמך מהן.

אמר חזקיה:

מאי דכתיב [איוב לז] בדברי אליהו לאיוב על היסורים שבאו עליו: "ואף [זאת, עוד גדולה עשה לך ה' ביסורים הללו, ש]הסיתך מפי צר רחב לא מוצק תחתיה [מפרש ואזיל דהיינו גיהנום], ונחת שולחנך מלא דשן

1. א. פירש רש"י: מלך קרי לתלמיד חכם דכתיב — משלי ח — "בי מלכים ימלוכו".

ב. לפי פשוטו פירש רש"י שם: למלך הוכן:

ברבינו גרשום]: סברי עמי הארץ: הנך רבנך דמצי פטרי נפשיהו בקריאת שמע, ומכל מקום יתבי כולי יומא וגרסי, שמע מינה שכר גדול יש.

ושמא תאמר: אין בה עצים בגיהנום — תלמוד לומר בישעיה שם "מדורתה אש ועצים הרבה".

ושמא תאמר: זה הוא שכרה של תורה שהיא מצלת מגיהנום וכמו שאמר לו אליהוא לאיוב, ואילו שכר אחר אין לה —

תלמוד לומר בסוף דברי אליהוא שם: "ונחת שולחנך מלא דשן", מה שיהיה מונח על שולחנך יהיה מלא דשן ושומן [כמו "דשנת בשמן ראשי"], ורצונו לומר: ועוד תתענג בתענוג הנפשי לעולם הבא; [מצודות].

שנינו במשנה: חל יום הכפורים להיות בשבת ... חל להיות בערב שבת, שעריר של יום הכפורים נאכל לערב, והבבליים אוכלים אותו כשהוא חי, מפני שדעתן יפה:

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן:

לא בבליים הם אותם רעבתנים אלא אלכסנדריים [מאלכסנדריא של מצרים] הם, ומתוך ששונאין חכמי ארץ ישראל את הבבליים קורין הם אותם — ואת כל קלי

הראש ועושי דבר שלא כהוגן — (2) על שם הבבליים.

תניא נמי הכי כדברי רבי יוחנן:

רבי יוסי אומר: לא בבליים הם, אלא אלכסנדריים הם, ומתוך ששונאין את הבבליים, קוראין אותן על שם בבליים.

אמר לו רבי יהודה — שהיתה משפחתו מבבל — לרבי יוסי:

תנוח דעתך, שהנחת את דעתי!

המשנה והסוגיא שלפנינו מתבארים על פי שיטת רש"י, וכפי גירסת ה"שיטה מקובצת" בדבריו. (3)

מתניתין:

סידר את הלחם בזמנו בשבת ונתקדש הלחם על השולחן, ואילו את הבזיכין סידר על השולחן לאחר השבת שלא כדינם —

והקטיר את הבזיכין בשבת הבאה, כלומר,

לצורך סנחריב וחילו.

2. א. רש"י יומא סו ב.

ב. ביארו התוספות: ששונאין את הבבליים: כדאשכחנא בפרק קמא דיומא ט ב: אמר ליה רבי שמעון בן לקיש לזעירי: אלהא דישראל סנינא לכו, לפי שלא עלו בימי עזרא —

ומה שמזכירין אותם לגנאי על שאוכלים את השעירים חיים, אף על גב שעשו האלכסנדריים מצוה בכך שלא להביאו לידי נותר, מכל מקום מזכירים אותם לגנאי, לפי שהרגילו את עצמם כמו כן לאוכלם חיים אף בכל השנים, דמיחזי

כרעבתנותא; וראה מה שנתבאר בזה בהערות שעל המשנה.

3. מתבאר מן הסוגיא לפי שיטה זו:

א. אף שכלי שרת מקדשים את הבא אל תוכם ליפסל בלינה, [וכאשר נתבאר מן הסוגיות הקודמות, שאם מידת היבש נתקדשה או אם היה תנור מקדש, כי אז היה לחם הפנים שנמדד בה או שנאפה בו פסולים בלינה לכשיעבור הלילה אחר שנתקדש], מכל מקום לחם הפנים שנתקדש על השולחן, אינו נפסל אלא לכשיעבור עליו הזמן של כל לחם שהוא משבת לשבת; ואין בזה

אף שהקטיר את הבזיכין בשבת הבאה כשאר בזיכין הנקטרים בשבת השניה: (4)

הרי הלחם פפול, שהרי לא היו הבזיכין על השולחן משבת לשבת כאשר הוא דינם, ואין הם ראויים להתיר את הלחם באכילה —

ובכלל הפסול, שאין יכול להניח לחם זה לשבת הבאה שיהיה שם עד השבת שלאחריה, כי מאחר שהלחם נסדר על השולחן בזמנו, הרי נתקדש הלחם על השולחן, ושוב אינו יכול להשהותו אלא עד השבת הבאה, כי לאחריה ייפסל בלינה לכשיעבור עליו הלילה. (5)

ואין חייבין עליה — על הלחם הזה שנסדרו בזיכיו שלא כדינם — לא משום:

א. פיגול: אם הקטיר את הבזיכין — שהם מתירי הלחם באכילה — כדי לאכול את הלחם לאחר זמנו, אינו פיגול, כי כל דבר שלא קרב המתיר כמצותו אין בו משום

פיגול.

ב. ולא משום נותר: אם אכל את הלחם לאחר מוצאי השבת הבאה אינו חייב עליו, שאין איסור נותר אלא במה שהיה ראוי לאכילה ונותר, וזה מעולם לא היה ראוי לאכילה שלא התירוהו הבזיכין.

ג. ולא משום טמא: אם אכל את הלחם בטומאת הגוף אינו בכרת כאוכל שאר קדשים, ומשום שרק הניתר לטהורים חייבין עליו משום טומאה, ולחם זה הרי אף לטהורים לא ניתר.

ואם סידר את הלחם ואת הבזיכין בשבת הראשונה כדינם, ואולם הקטיר את הבזיכין לאחר השבת השניה שלא כדינם —

הרי הלחם פפול מלאוכלו, שלא קרב המתיר כמצותו; ופסול מלהניחו לשבת הבאה, שהרי נתקדש על השולחן בזמנו ונפסל בלינה.

וראה עוד מה שכתב בזה ב"ק"ן אורה" כאן.

4. כך היא כוונת המשנה לפי פשוטה; וראה "יד בנימין".

5. א. נתבאר על פי גירסת השיטה מקובצת ברש"י: דכיון דלחם נסדר כדינו בשבת, קידשו שולחן ושוב אין יכול להשהותו אלא עד שבת הראשונה [כלומר, השבת שלאחריה], דמיפסל בלינה; וכן היא גם הגירסא בפירוש הרע"ב.

ואולם הגירסא שלפנינו ברש"י היא: אין יכול להשהותו אלא עד שבת ראשונה דמיפסל בלינה, הואיל ולן הלחם בלא בזיכין, וכן הביא את הלשון בכסף משנה תמידין ומוספין ה יב, וראה גם בצאן קדשים; וסוף דברי רש"י צריכים

חילוק מתי נתקדש, ואפילו אם נתקדש הלחם דרך משל באחד בשבת, כי אז זמן פסולו הוא לכשילון הלחם לילה לאחר האחד בשבת הבאה, כפי שיבואר מדברי רש"י בהערה 13, [אלא שבדרך כלל אין הלחם מתקדש באמצע השבוע שהוא שלא בזמנו, וכפי שיתבאר באות ב, מכל מקום אף לולא חסרון זה, לא היה הלחם מתקדש ליפסל מיד, אלא לאחר שיעבור עליו זמן זה].

ב. לחם שנסדר על השולחן שלא בזמנו, אין הוא מתקדש ליפסל בלינה, וכאשר יתבאר בגמרא מחלוקת רבינא ומר זוטרא בזה; והטעם שהמידה או התנור מקדשים קודם זמנם, ראה מה שביארו התוספות לעיל נא א ד"ה אפי;

שהיה הלחם על השולחן קודם לשבת ואפילו כמה ימים, אין בכך כלום לפוסלו בלינה; שאין קידוש לחם על ידי השולחן אלא כשנסדר עליו בזמנו בשבת, ואז נפסל הוא בלינה לאחר מוצאי שבת השניה.⁽⁶⁾

גמרא:

תנן התם במסכת יומא, בסדר מעשי הכהן הגדול כליל יום הכפורים ועבודתו ביום הכפורים:

כשהגיע זמן שיאיר היום להתחיל בעבודה, אמר לחם הממונה על הפייסות, [שהיו מפייסים: מי שוחט ומי זורק]:⁽⁷⁾

שבועיים על השולחן, דכיון דלא נסדר בשבת אין שולחן מקדשו עד שתגיע שבת הבאה, ומאותו שבת יכול להשהות שבעה ימים; שאפילו על השולחן ימים רבים: קודם לשבת, אין בכך כלום, שאין השולחן מקדשו עד השבת, הילכך לא מיפסל בלינה עד למוצאי שבת שני; ועל לשון רש"י "עד שתגיע שבת הבאה", ראה מה שיתבאר בהערה בסוף הסוגיא.

[ובלשון המשנה — כפי שפירש רש"י — "ימים רבים קודם לשבת", וכן ברש"י מכתב יד לעיל צ א, "ימים רבים: כגון ששה ימים שעמד על השולחן קודם לשבת הבאה"; יש לעיין קצת, כי אי אפשר לפרשו לענין קידוש, לומר, שאין כל אותם ימים מקדשים את הלחם, כי מה תוספת יש בכמה ימים; ואילו לענין לינה, הרי אותם ימים בין כך ובין כך לא היו פוסלים, אלא הלילה שלאחר שבעה ימים, כמבואר בהערה 3 ובהערה 13].

7. כן נראה מפירוש רש"י כאן; וראה עוד פירוש ברש"י ביומא כח א, וראה בתוספות ישנים שם.

ואין חייבין עליה משום פיגול נותר וטמא, ומאותם טעמים שנתבאר לעיל, כשקרוב המתיר שלא כמצותו מחמת חסרון זמן.

ואם סידר את הלחם ואת הבזיכין לאחר השבת הראשונה שלא כדינם, והקטיר את הבזיכין בשבת השניה, הרי הלחם פסול מלאוכלו שהרי לא היה על השולחן כדינו לא הוא ולא מתיריו, ואף אין חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא; ברם, לענין פסול הלחם לשבת הבאה חלוק אופן זה משאר האופנים; וכיצד יעשה:

יניחנה לשבת הבאה כי לא תיפסל בלינה, ומשום שאפילו היא על השולחן ימים רבים קודם לשבת אין בכך כלום, כלומר, מה

ביאור; וראה רש"ש ויתבאר בס"ד בסוף הסוגיא.

והב"ח גורס: הואיל ולן הלחם בשבת אף בלא בזיכין; ויש לפרש, שלא נאמר: היות ולא נסדרו גם בזיכין, הרי זה כמי שנסדר שלא בזמנו כי שלא כמצותו הוא, ואין השולחן מקדשו ליפסל בלינה; או יש לפרש, שלא נאמר: היות ואין לו בזיכין אם כן אין לו זמן כלל שלעולם לא יותר באכילה, ולא שייך לפוסלו בלינה לאחר זמנו.

ב. בפשוטו מתבאר מדברי רש"י — לפי גירסת השיטה מקובצת — שהלחם נפסל על אף היותו מסודר על השולחן, ואין סידורו על השולחן מונעו מליפסל בלינה; ופרט זה חידוש הוא, כי לפי פשטות הסוגיא בזבחים פז א נראה שלעולם אין הלחם נפסל בלינה כשמסודר הוא על השולחן; וכן היא באמת שיטת התוספות והרמב"ם.

6. נתבאר על פי לשון רש"י — לגירסת השיטה מקובצת — שכתב: יניחנו לשבת הבאה, ויעמוד

אבין:

לא זו – התמיד שנשחט בלילה – בלבד יוצא לבית השריפה, אלא אפילו:

עולת העוף שנמלקה בלילה וזמנה ביום –

ומנחה שנמנחה בלילה שאף היא זמנה ביום תצא לבית השריפה.⁽¹⁰⁾

ומקשינן עלה: בשלמא עולת העוף שנמלקה בלילה אכן ניחא שתישרף, ומשום דאי אפשר לאהדררה [אין להחזיר אותה ולמולקה שוב ביום].

אלא מנחה שנמנחה בלילה, למה תישרף?! והרי:

אפשר דמהדר קומץ לדוכתיה וקמיין ביממא [יכול הוא להחזיר את הקומץ למקומו, ולחזור ולקמוץ ביום]!?

אומרת הגמרא על קושיא זו: הוא אבוה דרבי אבין תני לה לברייתא זו, ואף הוא אמר לה:

כלי שרת מקדשין אפילו שלא בזמנן, כלומר, הרי נתן וקידש הוא את הקומץ בכלי כדינו שהוא טעון מתן כלי לאחר קמיצה, וקידש הכלי את הקומץ להיקרא קומץ ואף שהיה קידוש הכלי שלא בזמנו; ומאחר שנתקדש להיות קומץ, שוב אי אפשר להחזירו ולקמוץ בשנית, שנפסל משום מחוסר זמן.⁽¹¹⁾

צאו וראו על החומה או על הגג אם האיר היום והגיע זמן השחיטה של התמיד! יצאו וראו, ואם הגיע הזמן, היינו שהאיר היום, הרי הרואה אומר "ברקאי [לשון צוהר הוא, כמו "האירו ברקיו תבל", כלומר, האיר היום!]".

מתתיא בן שמואל שהיה הוא עצמו ממונה על הפייסות,⁽⁸⁾ כך היה אומר [שואל] לעומד על הגג:

האם האיר פני כל המזרח עד שבחברון מקום מנוחת האבות [וכדי להזכיר זכותם]?

והוא הרואה אומר: הן.⁽⁹⁾

ולמה הוצרכו לכך להוציא שלוחים לודא שאכן כבר האיר היום, מפני שפעם אחת עלה מאור הלבנה, ודימו סבורים היו – כי החליפו בין מאור הלבנה למאור השחר – שהאיר מזרח, ושחטו את התמיד על סמך זה, ומשונדעה טעותם הוציאוהו לתמיד לבית השריפה שהרי נפסל בשחיטת לילה.

ומשהאיר המזרח הורידו כהן גדול לבית הטבילה; זה הכלל היה במקדש:

כל המסיך את רגליו [יוצא לנקבים גדולים] הרי הוא טעון טבילה.

וכל המטיל מים מבין רגליו, הרי זה טעון קידוש ידים ורגלים.

תני עלה דההיא משנה ביומא אבוה דרבי

8. כן נראה מפירוש רש"י כאן; ואה בתוספות

8. כן נראה מפירוש רש"י כאן; ואה בתוספות שם, וברש"י ביומא כח א ובתוספות ישנים שם, וקצרנו כאן.

10. ביאור החידוש בזה, ראה בתוספות.

11. נתבאר על פי רש"י כאן, ובד"ה ליפסל.

9. כן פירש רש"י כאן; אך ראה גמרא ביומא כח

מיתיבי על יסוד זה שכלי שרת מקדשין שלא בזמנן, מהא דתניא:

כל הקרב ביום היינו שדינו להיקרב ביום: הרי זה קדוש על ידי כלי שרת ביום לבד.

כל הקרב בלילה: (12) הרי זה קדוש בין ביום ובין בלילה.

הרי מוכח ממה ששנינו: "כל הקרב ביום, קדש ביום", שביום אין אכן הוא קדוש, אבל בלילה לא קדוש, והאיך אתה אומר שהקומץ — הקרב ביום — הרי הוא קדוש בכלי שרת אפילו בלילה! ?

ומשנינו: אכן אינו קדוש — הבא בכלי שרת שלא בזמנו — ליקרב, אבל קדוש הוא אפילו בלילה כדי ליפסל בלינה או במחוסר זמן כבנידון דין.

מותיב רבי זירא ממשנתנו:

סידר את הלחם ואת הבזיכין אחר השבת, והקטיר את הבזיכין בשבת, כיצד יעשה: יניחנה לשבת הבאה, כי לא נפסלה בלינה, שאפילו היא על השולחן ימים רבים קודם לשבת אין בכך כלום, והיינו משום שלא נסדר בזמנו.

ואי סלקא דעתך כלי שרת מקדשין אפילו שלא בזמנן ליפסל, אם כן ליקדוש במה שהיה על השולחן ואפילו קודם זמנו — וליפסול בלינה! ?

כלומר, הרי טעם הדין שאין הלחם מתקדש ליפסל בלינה במה שהוא על השולחן קודם לשבת, הרי זה משום שהוא שלא בזמנו, ומבואר ממשנתנו שאין כלי שרת מקדשין

ודוקא כשקדש ביום נפסל בעלות השחר דלמחר, דומיא דחלבים דשחט הקרבן ביום; כלומר, לינה אלא פוסלת אלא כשלנו כל הלילה אחר שנתקדשו; ויש לעיין: למה כתב כן לולי דברי רש"י, והרי לכאורה אדרבה מוכרח כן ברש"י, שאם לא כן למה הצרך רש"י לפרש שאינו יכול לחזור ולקומץ ביום משום שנקרא עליו שם קומץ, ולא משום פסול לינה של הקומץ מאחר שנתקדש הקומץ בכלי; ומיהו מדברי רש"י בעמוד ב ד"ה כי מטי, מוכח למעיין שם, שלינה פוסלת גם אם לא עבר כל הלילה, אלא מקצתו; ולפי זה מה שלא כתב רש"י את הטעם משום פסול לינה, אפשר שהוא מפרש, שהמנחה פסולה ותישרף מיד, ראה בתוספות ביומא הנזכרים; וראה "יד בנימין".

12. ראה רש"י והגהת השיטה מקובצת בדבריו, ובתוספות, מה הוא "הקרב בלילה".

והתוספות ביומא כט ב ד"ה נהדריה, וראה גם בתוספות כאן ד"ה אלא, שכתבו על דבריו: בחינם דחק לפרש כן, דבקידוש קומץ איירי [כי לפי זה יש לתמוה — כמו שתמהו שם — הרי קידוש לא נזכר כאן, ואם אנו מוסיפים שנתקדש בכלי, נוסיף ונאמר שהקטיר את הקומץ בלילה, ולכן נפסלה], דאיכא למימר, דלא נתקדש הקומץ אלא המנחה נתקדשה בכלי, [כי בהכרח נתקדשה בכלי קודם קמיצה, כמו שביאר הרש"ש שם] ונקמצה בלילה, ופריך: ונהדר ונקמצה ביממא, ומשני, כיון דהמנחה נתקדשה בכלי נפסלת בעמוד השחר כדין כל קידוש כלי, וראה עוד המשך דבריהם שם שהוא שלא כדבריהם כאן, ודבריהם שם צריכים ביאור, ראה ביד בנימין כאן בד"ה והנה התוס' ליומא].

וברש"ש שם כתב: ולכאורה לולי פירוש רש"י ותוספות, היה נראה לומר, דכשקדש בלילה אינו נפסל בלינה בעמוד השחר שלאחריו,

שלא בזמנן אפילו ליפסל בלינה! (13)

אמר רבה: אכן מאן דקא מוטיב שפיר קא מוטיב [מי שהקשה ממשנתנו הקשה שפיר], ברם, הרי אבוח דרבי אבין נמי לא מדעתו אמר כן שנדחה דבריו מכח משנתנו, אלא מתניתא קאמר [ברייטא היה שונה כדבריו], ואם כן עלינו לטרוח וליישב שלא יסתרו דברי הברייטא למשנתנו; וכך יש לנו לומר:

קסבר — התנא של הברייטא — לילה אין מחוסר זמן, הא ימים מחוסרים זמן; כלומר, אכן כלי שרת אין מקדשין אלא בזמנן, ומיהו הרי הברייטא עוסקת במנחה שקמצה

בלילה ויגיע זמנה למחרת ביום, וחסרון זמן משום לילה הוא שאינו חשוב חסרון זמן, מה שאין כן במשנתנו שנחסרו ימים לזמנו, אינו מתקדש ואפילו ליפסל. (14)

ומקשינן עלה: אם כן במשנתנו איך הוא ק-ב מניחו לשבת הבאה, והרי:

כי מטי ליליא דבי שימשא ליקדוש וליפסול, לכשיבוא ליל שבת הבאה — יתקדש, מאחר שכאילו כבר הגיע זמנו, וייפסל הלחם לכשיעבור עליו ליל השבת הבאה, ולמחרתו הלחם פסול! (1)

שרת [כצ"ל, והגהת השיטמ"ק תמוהה] לקומץ, דזמנו הוא, אלא שאין עבודת לילה כשירה; ויש להעיר בלשון רש"י, שאין אנו צריכים לתוספת "שהלילה הולך אחר היום", אלא בכגון לחם הפנים [בהמשך הסוגיא], שיש לו זמן מוגדר והלילה הולך אחר היום, אבל בעניינינו שאנו עוסקים במנחה שקמצה בלילה, ואין לה זמן מוגדר כלל, אלא שעבודת לילה אינה כשירה, בזה אין צריך להוסיף שהלילה הולך אחר היום.

1. נתבאר על פי דברי רש"י בד"ה כי מטי — ולפי גירסת השיטה מקובצת — שכתב: כי מטי ליליא דבי שימשי של שבת ראשונה ליקדוש, דהא אמרת לילה אין מחוסר זמן, וליפסול בליל שבת שניה בלינה, שהרי עומד שם שמונה ימים שלמים.

ומבואר מן הסוגיא ומדברי רש"י, שזמנו של לחם הפנים הוא שבעה ימים מעת לעת, ולכן כשהגיע ליל שבת — מעת לעת מאז שנסדר — נחשב הלחם כמי שעבר זמנו ונפסל בלינת אותו לילה; שאם אין זמן הלחם תלוי במעת לעת, הרי כיון שנתקדש בליל שבת לא יעבור זמנו אלא לאחר השבת, וכמו לחם שנסדר ביום השבת

13. א. כתב רש"י: ליקדוש מאחד בשבת, וכי מטי אידך דחד בשבת ליפסל בלינה למוצאי אחד בשבת, שהרי שהה יותר משמונה ימים. והנה בהערות על המשנה נתבאר, שיש בדברי רש"י שם חידוש, והוא: אפילו כשסידר לחם בלי בזיכין, ואין עתיד הלחם להיות מותר כלל, מכל מקום זמן הפסול הוא לאחר השבת הבאה, והוא חידוש, כי הרי אין השבת הבאה זמנו של לחם זה כלל כי אין לו בזיכין; וכאן הוסיף לנו רש"י חידוש על חידושו, שאפילו אם נסדר הלחם באחד בשבת, אילו היה מתקדש אף שלא בזמנו, כי אז היה שיעור זמנו ליפסל בלינה לאחר אחד בשבת הבאה, ועל אף שזמן זה אין לו שום משמעות ביחס ללחם זה, מכל מקום לעולם שיעור לחם ליפסל בלינה הוא כשיעור שהוא נפסל כשנתקדש בזמנו דהיינו לאחר שמונה ימים.

ב. מה שכתב רש"י "לאחר שמונה ימים", בפשוטו, היינו לאחר שיעבור הלילה השמיני, וראה עוד בהערות בהמשך הסוגיא.

14. לשון רש"י הוא: לילה אין מחוסר זמן, דהלילה הולך אחר היום, הילכך מקדש ליה כלי